

Ara (*Ara sp.*)

Lämplighet

Trots att arorna tillhör våra största papegojor är de ganska milda i sitt temperament. Man ska ha mycket erfarenhet innan man skaffar en ara då de kräver mycket stora utrymmen och kan ställa till stora skador med sin jättenäbb, både på inredning och på människor. Aran har ett stort tuggbehov och bör förses med leksaker, typ tjocka grenar för att må bra. Den är förhållandevis ganska tystlåten jämfört med andra stora papegojor. Är man villig att lägga mycket tid varje dag så länge den lever, den kan leva i över 40 år, är det en underbar fågel. Är man inte beredd att göra det bör man inte köpa fågeln den då den kommer att må mycket dåligt.

Ursprung

Central- och norra Sydamerika. Lever i familjegruppen i regnskog, på savannen och i skogslandskap.

Utseende

Aran är en mycket lång fågel där största delen av kroppen utgörs av en lång stjärt. Längden varierar mellan 100 cm (hyacintara) till 60 cm (rödörad ara). De vanligaste arorna är den blågula, grönvingade och ljusröda som är mellan 85-90 cm långa. Till familjen aror hör även de så kallade dvärgarorna vars längd varierar mellan 30-43 cm.

Foder

Då aran i det vilda till stora delar lever av feta nötter, frön, frukt (främst fikon och palmfrukter) och bär, kräver de annan foderstat än många andra papegojor. Aran har ett större behov av fett än andra papegojor och man måste se till att den får mycket nötter varje dag. Komplettera med en pelletsblandning och med frukt och grönt. Ges en näringsriktig foderstat behöver man ej ge vitaminer. Trots att arorna har en stor näbb gillar de att pilla med små fröer så som undulatblandning. Tänk på att inte ge din fågel choklad, koffein eller alkohol. Avokado är dödligt giftigt för fåglar.

Ljus

Papegojor kan lida av kalkbrist trots att de får tillräckligt med kalk i kosten. För att tillgodogöra sig kalk måste papegojan ha vitamin D. Vitamin D tillgodogör sig fågeln via UV-ljus som den får från solen eller speciella lysrör som finns speciellt för fåglar. Dessa byts ut varje år då de avtar i styrka. De bör sitta cirka 40 cm från den plats där papegojan tillbringar merparten av sin tid. Det bästa är dock om papegojan får ofiltrerat solljus (ej genom glas) på sig.

Buren

Då aran kräver MYCKET stora utrymmen är det bäst att låta den få ha ett eget rum eller en stor voljär. Tänk på att en fågel behöver utrymme vågrätt, inte i höjdlid, då den inte flyger lodrätt utan vågrätt. Inred buren med olika tjocka naturgrenar av lövträd. Lägg tidningar eller byggpapp på botten, löst bottensubstrat kommer flyga omkring när aran börjar flaxa. Det bör finnas flera mat- och vattensålar som placeras så att fågeln inte kan bajsa i dem. Leksaker och grenar att gnaga på bör alltid finnas. Då aran har en mycket stark näbb som kan förstöra burinredningen, bör man vara noga med säkerheten så att den inte kan göra sig illa på trasig inredning.

Handhavande

Om aran inte är tam och den måste fångas, använd en handduk och lägg över fågeln. Ta ett försiktigt men bestämt grepp bakifrån om fågelns huvud och undernäbb. Håll om fågelns hela kropp löst men ändå bestämt, kläm ej över bröstkorgen då fågeln andas med hela kroppen. Då en ara har mycket stor kraft i sin näbb kan skadorna bli enorma om man hanterar en icke tam fågel på ett felaktigt sätt. Till skillnad från andra papegojor hugger inte aran utan klämmer hårdare och hårdare runt t ex handen. Har man inte erfarenhet bör man söka hjälp hos någon som kan visa hur man ska göra.

Hemkomsten

Om en ung ara inköpts ska den kunna äta själv innan hemkomsten vilket den gör vid fem till sex månaders ålder. Låt den själv klättra ur transportburen och in i buren som förberetts med mat och vatten. Låt den sitta i lugn och ro första dygnet. Närma er buren försiktigt, småpratande och med lugna rörelser. Om fågel inte äter och dricker andra dagen, kontakta säljaren.

Skötsel

Mat, frukt och grönt och vatten byts dagligen, oftare om det är förorenat. Rengör mat och vattenskålar dagligen och bur och sittpinnar minst en gång i veckan. Ta bort bajs och matrester från botten dagligen då det annars bildas bakterier. Aran gillar att bli duschad med jämna mellanrum. Då den är mycket känslig för luftföroreningar ska man ej röka inomhus.

Jordbruksverkets föreskrift (SJVFS 2014:17, Saknr L 80) hur man håller en papegoja

- En ara som är över 75 cm ha ett utrymme på 6,5 kvm där längsta sidan är minst 3,60 m. Buren ska berikas med saker att klättra på, föremåla att gnaga och plocka sönder. Det ska finnas foderanordningar som stimulerar födosöksbeteende. Berikningsföremål ska bytas ut med så täta intervall att fågel inte tappat intresset och slutar använda föremålen.
- Fåglar som i naturen lever i grupp ska hållas i par eller grupp, man bör därför inte ha en ara utan minst två av samma art eller släkte.
- Vingklippning får inte ske regelbundet, utan endast under vissa omständigheter.
- Ett koppel får inte fästas runt benet eller ringen på papegojan. Ett flygsele eller motsvarande som sitter runt kroppen, och som hanteras av en människa, får användas tillfälligtvis.
- Papegojor bör dagligen ha tillgång till utrymmen där de kan utföra naturliga rörelsemönster såsom att flyga fritt.
- Papegojor ska hållas i en berikad miljö som stimulerar dem att utföra sina naturliga beteenden och förhindrar att de utvecklar beteendestörningar.

Sjukdom

Aran är i allmänt tålig och frisk, men kan som ung drabbas av bakterie- och svampinfektioner. Som vuxen kan den få njurbesvär vid överdrivet tillskott av A-vitamin, luftvägsinfektioner pga för torrt inomhusklimat. Tror du att din fågel är sjuk, kontakta fågelkunnig veterinär omedelbart då sjukdomsförloppet ofta är mycket snabbt. Tänk på ordspråket ”Den dagen din fågel verkar sjuk, är den dagen den dör”. Tecken på sjukdom är ändrat beteende, matvägran, uppburrad fjäderdräkt, matta och trötta (ovala) ögon. I väntan på veterinärbesök, placera din fågel i ett fuktigt uppvärmt rum ca 30 grader. Använd inte värmelampa, då det punktvis kan bli för varmt. Ett bra sätt att hålla koll på sin fågel är att väga den en gång i veckan. Minskar den mer än 10 % i vikt bör fågelkunnig veterinär uppsökas.

CITES

Många aror är upptagna på CITES 1-listan vilket betyder att alla kommersiella aktiviteter med fågel är förbjudna så som t ex försäljning, köp, förevisning och annonsering. Man kan ansöka om undantag mot förbudet. Detta prövas av Jordbruksverket. Om undantag kan medges, utfärdas ett så kallat ”CITES-intyg för godkända kommersiella aktiviteter”. De vanligaste arorna som finns i hobbyn och som är CITES 1-listade är t ex ljusröd ara, soldatara, Buffons ara och blåstrupig ara.

Litteratur:

Macaws: A Complete Guide av Rosemary Low

Macaws av Roger G. Sweeney

Macaws getting started av Horst Schmidt

